

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.044/2025/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Szikszai Márta egyéni ügyvéd (cím5) által képviselt **Felperes1** (Cím1, tartózkodási hely: cím7.) felperesnek – a Sárga Emil Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: dr. Sárga Emil ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (cím3) alperes ellen fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 3.M.70.258/2024/16. sorszámú ítélete ellen a felperes által 17. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének – a per fő tárgyát érintő - nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 350.000 (háromszázötvenezer) forint + áfa elsőfokú perköltséget. Az elsőfokú illetékre vonatkozó rendelkezést akként változtatja meg, hogy az alperest terhelő elsőfokú illeték összege helyesen 15.000 (tizenötezer) forint, a felperes terhén, pedig nem merült fel eljárási illeték.

A másodfokú bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 150.000 (százötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és az esedékesség napjáig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség a jelen határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2025. január 21. napján meghozott 3.M.70.258/2024/16. sorszámú ítéletével az alperes 2024. február 28-án kibocsátott fizetési felszólítását jogellenesnek minősítette, egyebekben a keresetet elutasította és úgy rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a perköltségüket. Az alperest 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte, továbbá úgy rendelkezett, hogy a felperest terhelő illetéket az állam viseli.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2022. augusztus 22-től határozatlan idejű munkaviszonyban állt az alperessel, a felek a munkaviszony létesítésekor versenytilalmi megállapodást, majd tanulmányi szerződést is kötöttek. A felperes 2023. július 6-án írásban, felmondással megszüntette a munkaviszonyát. A felek között ezt követően e-mailben üzenetváltás zajlott, egyebek között a tanulmányi szerződés, illetve a versenytilalmi szerződés tárgyában. Az alperes a 2023. július havi munkabérrel együtt a korábbiaknak megfelelően a versenytilalmi megállapodás havi díját is megfizette a felperes részére, majd 2024. február 28-án nettó 95.300 forint visszafizetése iránt fizetési felszólítást bocsátott ki.

[3] Az elsőfokú bíróság részben találta alaposnak a keresetet, amelyben a felperes a fizetési felszólítást vitatta. Az elsőfokú bíróság a pervezetést követő felperesi nyilatkozatra hivatkozva, elsődleges kereseti kérelemként bírálta el a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránti kérelmet. Másodlagos kereseti kérelemnek tekintette a jogellenesség, illetve érvénytelenség megállapítása iránti keresetet.

[4] Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 14. §, 15. §, 22. §, 24. §, 27. § és 29. §, 161. §, 228. §, 285. §-ára, illetve a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. §, 6:8. §, 6:64-6:69. §-aira, és a 6:86. §, 6:116. §-ára alapította. Kifejtette, hogy a felek közötti e-mailváltás megfelelt az írásbeliségre vonatkozó törvényi követelményeknek és egyezett a felek között kialakult gyakorlattal. A perben becsatolt üzenetkből meg lehetett állapítani a nyilatkozattevő személyét, a nyilatkozat időpontját és tartalmát is. Ezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a munkaviszony a felperes felmondásával, de a felek között létrejött megállapodás következtében nem a felmondási idő végével, hanem 2023. július 31-ével szűnt meg.

[5] Az alperes felmondást követően tett nyilatkozatait a versenytilalmi megállapodás módosítására irányuló munkáltatói ajánlatnak tekintette. Azt azonban nem lehetett megállapítani, hogy ezeket az ajánlatokat a felperes elfogadta, illetve a felek a versenytilalmi megállapodást módosították. A felek utolsó alkalommal, 2023. márciusában módosították a versenytilalmi megállapodást, ezért a munkaviszony megszűnésekor ennek megfelelően kellett elszámolniuk egymással.

[6] Nem volt vitatott a perben, hogy a 2023. július hónapra járó versenytilalmi díjat az alperes megfizette. A versenytilalmi megállapodás erre irányuló kifejezett nyilatkozat hiányában nem szűnt meg a munkaviszony felmondásával, ezért a felperest megillette erre a hónapra a versenytilalmi megállapodás ellenértéke. Az alperes, tehát nem volt jogosult a július havi díj visszakövetelésére, az Mt. 161. § (2) bekezdése törvényi feltételei nem álltak fenn.

[7] Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. §-ára utalva azt is kifejtette, hogy a munkáltatói fizetési felszólítás hatályon kívül helyezését az eljárási törvény nem szabályozza, ezért a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésére irányuló elsődleges kereset alaptalan volt. A másodlagos keresetet viszont alaposnak találta és azt állapította meg, hogy a fizetési felszólítás jogellenes volt. Kifejtette, hogy fennálltak a megállapítási kereset feltételei, továbbá az alperes által kibocsátott fizetési felszólítás ellentétes volt az Mt. 228. § (2) bekezdésével. A versenytilalmi megállapodás alapján az alperest 2023. júliusra is terhelte a díjazás megfizetésének a kötelezettsége, tehát nem minősült jogalap nélkülinek a kifizetés.

[8] Az elsőfokú bíróság az elsődleges kereset elutasítására hivatkozva azt állapította meg, hogy a felperes 50 %-ban lett pernyertes. Erre tekintettel alkalmazhatónak találta a Pp. 83. § (2) bekezdés második mondatát és úgy rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a perköltségüket. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján határozta meg a pertárgyértéket és az eljárási illeték összegét.

A felperes fellebbezése

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását kérte oly módon, hogy a másodfokú bíróság az alperest kötelezze a felperes elsőfokú perköltsége megtérítésére.

[10] Fellebbezésében a Pp. 83. § (1), (2) bekezdése megsértését állította. Kifejtette, az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy 50 %-ban lett pernyertes, mivel a perben nem valódi, hanem látszólagos keresethalmazatban álltak a kereseti kérelmei, vagyis a két kérelem egymáshoz való viszonya eshetőleges volt. Ez azt jelentette, hogy ténylegesen csak egy kereset elbírálását kérte és a bíróság az ítéletében csak az egyik kereseti kérelmet találhatta alaposnak, továbbá bármelyik kérelem teljesítése kizárta a másik kérelem alaposágát. A látszólagos keresethalmazat esetében az előterjesztett keresetek közül csak az egyik nyerhet kielégítést, tehát a másik kérelemről nem is kell döntenie a bíróságnak. Bármelyik kérelmet találja alaposnak a bíróság, az a felperes teljes pernyertességét eredményezi. Ennek alátámasztására hivatkozott a Kúria Pfv.20.548/2021/9. sorszámú, illetve

Pfv.21.380/2021/5. számú precedensképes határozataira, a BH2000.8.356 számú elvi határozatra, és a Pp. 83. §-ához fűzött kommentár magyarázatára is.

[11] Jelen perben mindkét kereseti kérelmével azt kívánta elérni, hogy semmilyen joghatás ne kapcsolódjon az alperesi fizetési felszólításhoz. Az elsőfokú bíróság a látszólagos keresethalmazat egyik elemének helyt adott a keresettel érvényesített jog alapján, ezért a felperes pernyertesnek minősült. Csak abban az esetben minősülne pervesztesnek, ha a bíróság elutasította volna a látszólagos keresethalmazattal érintett valamennyi keresetét.

[12] Az elsődleges és másodlagos kereset szempontjából a sorrendnek annyiban van jelentősége, hogy a másodlagos keresetet csak az elsődleges kereset alaptalansága esetén kell vizsgálni, figyelemmel a Pp. 170. § (4) bekezdésében foglaltakra. A Pp. 342. § (4) bekezdéséből az is következik, hogy az előbbi sorrendben kell vizsgálni a kereseti kérelem alaposságát és amennyiben az elsődleges kérelmet alaposnak találja a bíróság, úgy a keresetet kimerítette, a további kereseti kérelmek vizsgálata szükségtelen. Jelen jogvitában az elsőfokú bíróság a másodlagos keresetet alaposnak találta, tehát a felperes teljes egészében pernyertesnek minősült. Ezért az őt megillető perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kellett volna határozni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[13] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a felperes az eredeti keresetlevelében a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezését kérte és nem utalt a jogellenesség megállapítására. Ezt a kereseti kérelmét az elsőfokú eljárás során fenntartotta. A perfelvételi tárgyaláson az elsőfokú bíróság tájékoztatta arról, hogy jogalakító kereset jelen jogvitában nem terjeszthető elő. A 3.M.70.258/2024/16. számú jegyzőkönyv szerint a felperes végül úgy változtatta meg a keresetét, hogy elsődleges kereseti kérelemként a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezését, másodlagos kereseti kérelemként az érvénytelenség, illetve semmisség megállapítását kérte. A semmisség megállapítására az Mt. 27. § (1) bekezdése és 228. § (2) bekezdése alkalmazásával kerülhet sor, vagyis a felperes nem látszólagos, hanem valódi tárgyi keresethalmazatot terjesztett elő a Pp. 173. § (1) bekezdése szerint, és maga határozta meg az egyes kérelmei elbírálásának a sorrendjét. A kereseti kérelmei nem eshetőleges viszonyban voltak egymással, mert volt egy jogalakító és egy megállapítási keresete, a kettő nem függött egymástól.

[14] Az elsőfokú bíróság részletesen és helyesen indokolta, hogy az elsődleges keresetet miért találta alaptalannak. Jogalakító kereset előterjesztésére nem volt lehetőség, ezért az ítélet azt is helyesen tartalmazta, hogy a felperes 50 %-ban pernyertesnek minősült az elsődleges kereset elutasítására tekintettel. Erre tekintettel a Pp. 83. § (2) bekezdése alkalmazása is helytálló volt.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[15] A felperes fellebbezése alapos.

[16] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, vagyis nem érintette a per főtárgyára vonatkozó ítéleti rendelkezéseket.

[17] Az elsőfokú bíróság a perköltség kérdésében nem a megfelelő jogszabály alapján határozott, ezért nem volt mellőzhető az elsőfokú ítélet megváltoztatása.

[18] Az elsőfokú bíróság azért rendelkezett arról, hogy a felek maguk viselik a költségeiket, mivel 50 %-ban tekintette pernyertesnek a felperest. Nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy milyen keresethalmazat állt fenn jelen ügyben, és az egyes kereseti kérelmek egymással milyen viszonyban voltak. Az ítélet indokolásából arra lehetett következtetni, hogy valódi tárgyi keresethalmazatként bírálta el a keresetet és az elsődleges kereset elutasítása miatt tekintette részlegesnek a felperes pernyertességét.

[19] A másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett a felperesi fellebbezésben kifejtettekkel. A felperes kereseti kérelmei, vagyis az alperes által kibocsátott fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésével, illetőleg jogellenességével kapcsolatos kérelmek ugyanazon munkáltatói jognyilatkozathoz kapcsolódtak. Azok a Pp. 173. § (2) bekezdésében szabályozott látszólagos tárgyi keresethalmazatot alkottak, egymással eshetőleges viszonyban álltak. Ez azt jelenti, hogy a két kérelem egymáshoz való viszonya eshetőleges, vagyis a sorrendben későbbi kérelmet, csak abban az esetben kell vizsgálni, ha az előbbit alaptalannak találja a bíróság. Ebből az is következett, hogy egyszerre nem adhat helyt mindkét kérelemnek a bíróság.

[20] Nem minősült valódi tárgyi keresethalmazatnak a követelés pusztán amiatt, mert az egyik kérelem jogalakító, a másik megállapításra irányuló kérelem volt. Ilyen korlátozás a jogszabályból nem vezethető le. Valódi tárgyi keresethalmazat esetén valamennyi kereset elbíráható egymástól függetlenül, figyelemmel a Pp. 342. § (4) bekezdésére is. A jelen perbeli esetben azonban az elsőfokú bíróság nem adhatott helyt egyszerre mindkét felperesi kérelemnek, éppen azért vizsgálta a másodlagos keresetet, mivel az elsődleges kereseti kérelmet alaptalannak találta. A kereseti érvelés egyébként ugyanaz volt mindkét kérelem vonatkozásában, a felperes csupán az elsőfokú bíróság pervezetésére tekintettel egészítette ki a keresetet megállapítási keresetre. A keresetek elbírálásának a sorrendjét a Pp. 170. §-a alapján a felperesnek meg kellett jelölnie, amely kötelezettségének eleget tett. Azt állította, hogy a 2023. júliusi munkabérrel történt díjfizetés a versenytildalmi megállapodás alapján megillette, tehát nem történt jogalap nélküli kifizetés. Annak érdekében kezdeményezte jelen jogvitát, hogy az alperesi fizetési felszólításhoz semmiképp nem kapcsolódjon joghatás.

Bármelyik kereseti kérelme alapos volta kizárta a másik kérelem alaposságát, tehát egyidejűleg nem hozhatott a bíróság mindkét keresetnek helyt adó döntést.

[21] Az elsőfokú bíróság a másodlagos keresetet alaposnak tekintette, ezért függetlenül az elsődleges kérelem alaptalanságától, a kifejtettek alapján a felperes teljes mértékben pernyertesnek minősült, ezért nem volt lehetőség a Pp. 83. § (2) bekezdése alkalmazására.

[22] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján és a Pp. 83. § (1) bekezdése alkalmazásával határozott az elsőfokú perköltségről. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú eljárásban felszámított és megbízási szerződéssel igazolt felperesi ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte a pervesztes alperest.

[23] Az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg az eljárási illeték összegét, ezen kívül a pernyertesség-pervesztesség arányának téves meghatározása is indokolta az eljárási illetékre vonatkozó rendelkezések megváltoztatását. A másodfokú bíróság Pp. 383. § (6) bekezdése alkalmazásával mellőzte a felperest terhelő illetékre vonatkozó rendelkezést, mivel pernyertesnek minősült. Az alperest terhelő illetékfizetési kötelezettséget pedig az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján kellett meghatározni, figyelemmel a fizetési felszólítással érintett összegre (95.300) és a minimum illeték szabályaira. Az Itv. 40. § (2) bekezdése alapján az illetéket a látszólagos keresethalmazatra tekintettel nem kellett kétszeresen figyelembe venni.

Záró rendelkezések

[24] A felperes a fellebbezési eljárásban pernyertes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján megalapozottan igényelte a másodfokú perköltsége megtérítését. A másodfokú perköltségét megbízási szerződés csatolásával, 150.000 forint + áfa összegben számította fel, a másodfokú bíróság annak megfelelően határozott az alperest terhelő perköltségről a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint.

[25] A fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés az Itv. 39. § (1) bekezdésén és a 46. § (1) bekezdésén alapult, figyelembe véve, hogy a fellebbezett pertárgyérték az elsőfokú eljárásban felszámított 350.000 forint perköltség volt.

[26] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2025. május 27.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró